

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI 10

Puhelin (vaihte) 642511

Postisiirto 120811-5

Liikepankit Osuuskassat Säästöpankit tili 5041-6

Yleiskirje n:o 16/74

12.9.1974

Työeläkelaitoksille

Asia: vastuunvalintaohje

Eläketurvakeskuksen hallitus on kokouksessaan 11.9.1974 tehnyt eräitä muutoksia voimassa olevaan vastuunvalintaohjeeseen. Keskeisimmät muutokset koskevat pakollisen vähimmäisturvan ylittävän työkyvyttömyyseläkkeen tai leskeneläkkeen vuotuismäärän alarajan korottamista 5 000 markasta 12 000 markkaan määriteltäessä, milloin vakuutettavalta aina vaaditaan lääkärinlausunto, sekä vakuutuksen hylkäyksen alarajan korottamista perhe-eläkkeen osalta korotusluokasta 3 korotusluokan 3 ylittäviin luokkiin. Lisäksi uusiin ohjeisiin on tehty eräitä muodollisia muutoksia ja selvennyksiä. Vastuunvalintaohje siihen tehtyine muutoksineen ilmenee oheisesta liitteestä.

Vastuunvalintaohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös MYEL:n ja YEL:n mukaisia lisäetuja järjestettäessä. Eläkelaitoksille on toimitettu ohjeet vastuunvalinnasta yrittäjien osalta Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä 2/70. Sanottuja ohjeita noudatetaan edelleen ottaen kuitenkin soveltuvin osin huomioon TEL:n osalta vastuunvalintaohjeisiin tehdyt muutokset.

Niinikään vastuunvalintaohjetta on soveltuvin osin noudatettu niissä tapauksissa, joissa vakuuttamisvelvollisuudesta vapautettu yrittäjä on tehnyt hakemuksen päästä yrittäjien eläkelakien piiriin. Eläketurvakeskuksen hallituksen päätöksen mukaan vastuunvalintaohjetta näissä tapauksissa noudatetaan tältä osin entisessä muodossa, eli jos yrittäjän vuotuinen eläkkeen määrä ylittää 5 000 markkaa, vaaditaan aina lääkärintodistus, ja muussa tapauksessa terveyseselitys. Vastuunvalintaa suoritettaessa tarvittavan terveyseselityksen mallikappale on toimitettu

- eläkelaitoksille yleiskirjeen n:o 2/70 liitteenä. Eläkelaitokset voivat tilata lomaketta Eläketurvakeskukselta.

Tämän yleiskirjeen liitteenä olevalla vastuunvalintaohjeella kumotaan yleiskirjeen 10/67 liitteenä eläkelaitoksille toimitettu vastuunvalintaohje.

ELÄKETURVAKESKUS

Alpo Mustonen

Lauri Koivusalo

Vastuunvalinta

Työntekijäin eläkelakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä ei ole tarkoitettu myönnettäväksi työntekijälle, joka aloittaa työnteon vastan jälkeen kun on aivan ilmeistä, että hän on tulossa työkyvyttömäksi. Tällaisten tapausten poissulkemiseksi työntekijäin eläkelaisissa on erikoissäännös (TEL 4 §:n 4 momentti). Vapaaehtoisten lisäetujen vakuutusehdoissa on vastaavat määräykset (15 § ja 16 §:n b-kohta), joilla lisäeläke voidaan evätä työntekijältä.

Yleensä nämä rajoitusmääräykset ovat riittäviä. Vapaaehtoisten lisäetujen piiriin voidaan kuitenkin liittää pienehköjä henkilöryhmiä, joiden suhteen on eläkelaitoksen syytä tehdä tarkempi vastuunvalinta. Vastuunvalinnan tarkoituksena on sulkea pois vakuutuksen piiristä jo alunperin sellaiset työntekijät, joita on pidettävä hyvin epäedullisina vastuina. Tällaiseksi epäedulliseksi vastuuksi on ainakin katsottava henkilö, joka vakuutus sopimusta solmittaessa ei ole kykenevä suorittamaan työ sopimuksensa mukaista työtä.

Vastuunvalinnan suorittaminen tulee kysymykseen vakuutus sopimusta solmittaessa ja sellaista sopimuksen muutosta hyväksyttäessä, joka lisää vastuuta, sekä jos vakuutukseen liittyminen myöhemmin on vapaaehtois- ta liitettäessä vakuutukseen uusia vakuutettuja. Valintaa ei sen sijaan toimiteta, jos vakuutetun eläke-etuja sopimuksen mukaisesti ja sitä muuttamatta lisätään. Vastuunvalinnan kannalta on ratkaisevaa, kuinka suuri on se ryhmä, joka on ilmoitettu liitettäväksi vakuutukseen. Ryhmän suuruutta määriteltäessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Perhe-eläkkeen osalta ryhmän suuruuden määrittelee perhe-eläke-vakuutettujen miesten lukumäärä.
- Kun on kysymyksessä vakuutuksen laajentaminen, luetaan ryhmään sekä entiset että laajennuksen yhteydessä mukaan tulevat uudet vakuutettavat.
- Samaan konserniin tai yritykseen kuuluvat erilliset vakuutus sopimuk-

set katsotaan vastuunvalinnan kannalta yhdeksi sopimukseksi, jos vakuutus sopimukset sisällöltään ovat samat.

Vastuunvalinnan suorittaminen

Vastuunvalinta suoritetaan allaluetelluissa tapauksissa, jolloin vakuutettavalta vaaditaan joko terveysselitys tai lääkärintlausunto. Eläketurvakeskukselta hankitaan myös aina selvitys siitä, onko vakuutettava aikaisemmin hakenut tai saanut työeläkelakien tai kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä.

1. Terveysselitys vaaditaan seuraavissa tapauksissa:

a. Vakuutukseen liittyminen on pakollista

Vakuutus sopimusta tehtäessä tai sitä muutettaessa, jos vakuutukseen liitettäväksi ilmoitetun henkilöryhmän suuruus on 1-4, mutta ei silloin, kun henkilö myöhemmin sopimuksen mukaisesti liitetään vakuutuksen piiriin.

b. Vakuutukseen liittyminen on vapaaehtoista

Osallistumissuhde on vähintään 75 %, kuten a-kohdassa.

Osallistumissuhde on alle 75 %, kun vakuutukseen liitettäväksi ilmoitetun henkilöryhmän suuruus on 1-9.

2. Lääkärintlausunto vaaditaan terveysselityksen lisäksi vakuutettavalta aina, jos pakollisen vähimmäisturvan ylittävä työkyvyttömyyseläkkeen tai leskeneläkkeen vuotuinen määrä on vakuutettavan osalta 12 000 mk tai enemmän.

Alkutiedoista voi ilmetä seikkoja, jotka edellyttävät vakuutettavan aikaisempaa terveydentilaa tai nykytilaa koskevien täydentävien tietojen hankkimista. Tällöin tulee kysymykseen tiedustelu vakuutettavalta itseltään, lääkäriltä, sairaalasta, toisesta eläkelaitoksesta tai vakuutusyhtiöstä jne. tai vakuutettavaa koskevan terveys selityksen, lääkärintlausunnon tai erikoistutkimuksen pyytäminen.

R A T K A I S U

Yksityisen vakuutettavan osalta eläkevakuutus joko myönnetään normaali-
na tai hylätään. Yksilöllisissä vakuutuksissa käytettäviä kovennuksia,
maksunkorotuksia ja rajoitusehtoja ei siis käytetä.

Myönnettävien ja hylättävien välisen rajan määrittämiseksi nojaututaan
vakuutuslääketieteellisten perusteiden nojalla laadittuihin (poist.)
henki- ja työkyvyttömyysvakuutusten ratkaisuohteisiin, jotka sisältävät
käytännössä tavallisimmin esiintyvät tapaukset.

Vakuutus hylätään ainakin seuraavissa tapauksissa:

1. Työkyvyttömyyseläkkeen ollessa kysymyksessä, jos edellä mainittuja
ratkaisuohteita soveltaen joko henkivakuutus tai sairausvakuutus olisi
hylättävä.

2. Perhe-eläkkeen osalta, jos ratkaisuohteita soveltaen joko henkiva-
kuutus tai sairausvakuutus olisi hylättävä tai jos ohjeissa tarkoitettu
korotusluokka on enemmän kuin 3.

Edellä olevia ohjeita noudatetaan soveltuvin osin niissä eläkekassoissa
ja eläkesäätiöissä, joiden sääntöihin on sisällytetty TEL:n mukaisia
rekisteröityjä lisäetuja.